

nkreten a

Rookpreventie
Jeugd

 woonbond
de stem van hurend nederland

FNV **YOUNG**
& **UNITED**

PLATFORM
AANVANG!

ieder(in)

VSAAN
VERENIGING SOCIALE
ADVOCATEN NEDERLAND

extinction
rebellion

Landelijke
Clënten raad
zeggenschap in werk en inkomen

Hartenkretten

van maatschappelijke
organisaties

Den Haag, 8 november 2021

Aan: de partijvoorzitters en wetenschappelijke bureaus van
PvdA, SP, GroenLinks, D66, Bijl, ChristenUnie, PvdD

Betreft: **hartenkreten maatschappelijke organisaties**

Beste collega,

Met veel enthousiasme bied ik u hierbij een bundel aan met hartenkreten van maatschappelijke organisaties.

We vroegen deze maatschappelijke organisaties naar hun doelstellingen, welke hobbels daaraan in de weg staan en wat linkse en/of progressieve politieke partijen gezamenlijk kunnen doen om die hobbels weg te nemen.

De bijdragen in deze bundel geven heel concrete handvatten voor een links/progressief politiek programma. Neem het pleidooi van de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland om sancties in de wet op te nemen voor als de overheid de verplichtingen die uit haar eigen wetten volgen, niet nakomt (zoals het recht op tijdige jeugdhulp). Of de noodkreet van Extinction Rebellion om te erkennen dat klimaatneutraliteit in 2050 te laat komt (omdat de aarde dan veel meer wordt verhit dan met 1,5 graad). Of neem de Woonbond, die wil dat huurders meer middelen in handen krijgen om af te dwingen dat hun huis wordt verduurzaamd. Of de Landelijke Cliëntenraad die wil dat burgers die een uitkering ontvangen dezelfde rechten krijgen als iemand die verdacht wordt van een strafbaar feit: onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Duidelijk is ook de hartenkreet van Tabaknee: beperk de verkoop van tabak tot een aantal tabakzaken met een vergunning. Neem de hartenkreet van Leder(in) om snel een integrale visie te ontwikkelen op de zorg, ondersteuning én maatschappelijke participatie van mensen met een beperking of chronische aandoening.

Deze bundel staat vol met dit soort concrete voorstellen. Laten we als linkse en progressieve politieke partijen de krachten bundelen en hoop putten uit de energie die bij de vele maatschappelijke organisaties zit die Nederland rijk is. En laten we ons daarbij niet tegen elkaar laten uitspelen. Deze bundel is een oproep aan de lokale en landelijke politici van linkse en progressieve partijen, hun partijorganisaties en wetenschappelijke bureaus. Opdat we ons samen sterk maken voor een Nederland waar gemeenschapszin en solidariteit voorop staan, in de strijd tegen onrecht en voor een duurzame toekomst. Laten we samen een programma maken dat Nederland beter maakt.

Met vriendelijke groet,

Klara Boonstra
directeur Wiardi Beckman Stichting

NB. De hartenkreten zullen worden aangevuld en zijn online te vinden op wbs.nl. Neem ze gerust over op de eigen websites en in eigen publicaties.

Hartenkreet Klara Boonstra

Spreek duidelijke en ondubbelzinnige taal

Linkse en progressieve politieke partijen moeten terug naar de idealen die hen verbinden

Bestrijden van tabaksindustrie is echte preventie die de ongelijkheid vermindert

#ZieOns

Klimaatrechtvaardigheid voor iedereen: maak Nederland klimaatneutraal in 2025

In recht op huisvesting kun je niet wonen

Tijd voor tegenmacht in de wijken

Een integrale visie op mensen met een beperking of chronische aandoening is levensbepalend

Cultuur heeft niets met (links) hobbyisme te maken

Spreek duidelijke en ondubbelzinnige taal

Rederij Lampedusa is in 2015 opgericht door een tweetal door vluchtelingen achtergelaten boten van het Italiaanse eiland Lampedusa naar Amsterdam te brengen. Met als doel daarmee de meest kleurrijke, meest inclusieve en meest sympathieke rederij van de stad — maar misschien wel van heel Europa — op te richten.

De rederij wordt vandaag de dag gerund door een geweldig tienkoppig team met roots in Syrië, Somalië, Eritrea, Egypte, Iran, Oostenrijk en Nederland. We varen en gidsen je met veel plezier door wereldstad Amsterdam, onze thuishaven, met migratie als hoofdthema tijdens onze boottochten.

Migratie is een van de meest complexe onderwerpen van deze tijd. De vele tragedies die zich voltrekken op de Middellandse Zee, het gepolariseerde politieke debat waarbij ook de publieke opinie sterk uiteenloopt, de zoektocht van vluchtelingen naar hun rol binnen de — voor hen nog vreemde — maatschappij. Het zijn vraagstukken die veel tijd en aandacht verdienen en waar Rederij Lampedusa zich volop mee bezighoudt.

Rederij Lampedusa is een organisatie die werkt met mensen die niet altijd in het centrum van onze samenleving staan. Vluchtelingen wier asielaanvragen al jaren in de catacomben van de bevoegde autoriteiten liggen, mensen wier status zo ingewikkeld is dat het dappere personeel van diezelfde autoriteiten overstelpt wordt met de individuele lotgevallen met hun ingewikkelde verhalen.

Met onze organisatie zitten we heel vaak op het randje van de wet en heel vaak doen we zelfs een stapje extra. Bijvoorbeeld: wij kunnen onze kapiteins niet altijd officieel betalen (sommigen kunnen/mogen niet eens een bankrekening openen).

Wij staan met onze Rederij misschien aan de rand van de wetgeving, maar niet aan de rand van de samenleving — deze mensen, onze teamleden, bevinden zich in ons midden. Het is de wetgeving die de realiteit niet kan bijhouden.

Wij begrijpen dat er in Nederland niet altijd de juiste sfeer heerst om het migratieprobleem aan te pakken. Daarom is het belangrijk, vooral voor linkse partijen, om hier een duidelijke en ondubbelzinnige taal te spreken. Dat was in het verleden niet altijd het geval, want zij moesten ook kijken naar de kiezers die problemen hebben met alles wat van buitenaf komt.

Rederij Lampedusa

info@rederijlampedusa.nl

Linkse en progressieve politieke partijen moeten terug naar de idealen die hen verbinden

De **Landelijke Cliëntenraad** wil dat de overheid iedereen gelijke kansen biedt op bestaanszekerheid. De overheid hoort om te zien naar mensen die pech of onheil ervaren in het leven, hoort hen te vertrouwen en niet te wantrouwen. Mensen moeten niet verder in de verdrukking komen maar een vangnet krijgen en een springplank om er weer bovenop te komen.

De huidige samenleving is zo ingericht dat succes en falen keuzes lijken te zijn. Het wordt niet geaccepteerd dat mensen pech of onheil tegenkomen in hun leven. Iedereen kan te maken krijgen met tegenspoed. Juist op die momenten moeten burgers op hun overheid kunnen vertrouwen.

Er is iets goed scheefgegroeid in Nederland in de afgelopen decennia. De welvaartsstaat en de sociale zekerheid zijn flink uitgehold. Dat kan alleen worden rechtgetrokken met kordaat en politiek optreden. Linkse en/of progressieve politieke partijen moeten meer gaan samenwerken: zij moeten terug naar de idealen die hen verbinden.

Het is daarnaast belangrijk dat de overheid haar burgers serieus neemt, naar hen luistert en hen betreft bij wetgeving en beleid. Zij moeten een serieuzere rol kunnen vervullen binnen de infrastructuur van de overheid. Solidariteit is nodig tussen overheid en burgers en tussen burgers onderling.

De Landelijke Cliëntenraad pleit ervoor dat de ervaringen van burgers de basis vormen voor de continue verbetering van beleid en uitvoering. Dit is vooral belangrijk om het vertrouwen van burgers in de overheid weer te herstellen. Wij verwijzen hierbij graag naar het tienpuntenplan dat wij reeds hebben ingediend bij voormalig informateur Tjeenk-Willink.

Tienpuntenplan

- Verstevig de positie van cliëntparticipatie bij besluitvorming en uitvoering, onder meer door structurele deelname in de beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie.
- Geef burgers die een uitkering ontvangen dezelfde rechten als iemand die verdacht wordt van een strafbaar feit: de burger is onschuldig tot het tegendeel is bewezen en de burger krijgt kosteloos een advocaat toegewezen.
- Waarborg de onafhankelijke toetsing van het doe-vermogen voor burgers in de wetgeving, bijvoorbeeld door meer in te zetten op cliëntentoetsen.
- Geef burgers die een uitkering ontvangen een sterkere rol in het borgen van de kwaliteit van de dienstverlening door de uitvoeringsorganisaties. Geef cliëntenraden meer middelen om hun werk te kunnen doen.
- Bescherm en versterk de rol en leden van cliëntenraden in het sociale domein op lokaal niveau, zo nodig ook door de wet aan te passen.
- Verbeter het klachtrecht en geef meer ruimte voor onafhankelijk onderzoek.
- Streef naar een betere balans tussen wetmatigheid, doelmatigheid en rechtmatigheid bij de uitvoering van wetgeving en beleid. De inzet is nu eenzijdig gericht op handhaving.
- Toets de uitvoering steeds aan de 'ambtelijke grondwet': de beginselen van behoorlijk bestuur.
- Verhoog het zelfbewustzijn van uitvoeringsorganisaties die het lef hebben om gebruik te maken van hun discretionaire bevoegdheden.
- Verbeter de informatiepositie van de Tweede Kamer.

Amma Asante,
Landelijke Cliëntenraad

info@lcr-suwi.nl

Bestrijden van tabaksindustrie is echte preventie die de ongelijkheid vermindert

Rookpreventie
Jeugd

Stijgende tabaksaccijns en tabaksverkoop alleen bij speciaalzaken onder een vergunning zijn twee simpele maatregelen met een enorm effect op het verminderen van ongelijkheid in de samenleving, stelt **Rookpreventie Jeugd**. Waar je wieg heeft gestaan maakt een groot verschil. Als je in armoede geboren wordt, of geen dak boven je hoofd hebt, maar ook als je moeder rookte tijdens de zwangerschap en je daardoor veel te vroeg geboren wordt, dan sta je vrijwel altijd de rest van je leven op achterstand.

Er zijn miljoenen mensen in Nederland ziek die dat niet hadden hoeven zijn. Tabaksverslaving is daarvan een belangrijke oorzaak. Rokers gaan eerder dood en leven gemiddeld twintig jaar minder in goede gezondheid door hart-, long- en hersen-falen. Roken is veruit de belangrijkste levensstijl-gerelateerde oorzaak van zorgkosten. Tabak is ernstig verslavend, 80% van de rokers wil stoppen met roken, maar 95% van degenen die het proberen valt terug na een ongebegeleide stoppoging.

Belangrijk is dat gemiddelde cijfers kunnen afleiden van de ernst van de situatie. Gemiddeld rookt in Nederland 20% van de volwassenen, maar van de mannen tussen de 18 en 45 jaar met een laag inkomen rookt 50%.

Verdienmodel tabaksindustrie: jeugd verslaafd maken

Als wij nadenken hoe we dit met preventie te lijf moeten gaan, is het belangrijk voor ogen te houden dat bijna elke roker is begonnen als jongere. Na je 25e begin je er niet meer aan, dan ben je wel wijzer. En dát is het verdienmodel van de tabaksindustrie: jongeren verslaafd maken en goed verdienen aan de rest van hun kortere en ziekere leven.

Echt effectieve preventie moet zich dus richten op het voorkomen dat de tabaksindustrie erin blijft slagen jeugdigen te verleiden met roken te beginnen en vervolgens verslaafd te maken. De maatregelen die aantoonbaar goed werken zijn eenvoudig, maar bovenal politiek: een hoge prijs van tabak en verkoop alleen in een beperkt aantal tabakszaken met een vergunning.

Rookpreventie Jeugd

ntie
gd

Sterke lobby

Helaas wordt elke poging tot preventie tegenwerkt door de enorm kapitaal-krachtige lobby van de tabaksindustrie. Zo faalde het tabak-deel van het Preventieakkoord door zeer intensieve lobby via VNO-NCW en de VVD. De doelstelling in het Preventieakkoord dat in 2040 geen enkel kind onder de 18 rookt en minder dan 5% van de volwassenen, moet geen inspanningsverplichting blijven, maar echt een resultaatsverplichting worden. De weg naar een rookvrije generatie moet in een wet verankerd worden: iedere Nederlander geboren na 2020 zal nooit meer tabak kopen.

Rookstophulp ruimhartiger vergoeden

Natuurlijk, ook mensen die al verslaafd zijn kunnen stoppen met roken. Maar daarvoor is echt méér nodig dan de 4 x 10 minuten bij de praktijkondersteuner van de huisarts die nu wordt vergoed. Dat is voor de meeste verslaafde rokers eenvoudigweg onvoldoende. Er zal een 'stepped care' vergoeding moeten komen in de tweede en misschien zelfs derde lijn.

Sociale dienstplicht

En dan nog iets anders: om het enorme tekort in de maatschappij aan brede, niet direct medische, zorg in Nederland op te vangen, moet een sociale dienstplicht worden ingevoerd. Iedere jongere zal één levensjaar iets voor de maatschappij moeten doen, als taalcoach, als buddy voor eenzame ouderen, als hulp in een verpleeghuis of bij de voedselbank, bijvoorbeeld. Een 'gap year' met inhoud, dat de compassie en het maatschappelijk bewustzijn van jongeren vergroot en daarmee ook maakt dat toekomstige beleidsmakers met meer begrip en empathie tegen preventie aan zullen kijken.

Wanda de Kanter,
voorzitter *Rookpreventie jeugd*

info@rookpreventiejeugd.nl

I N H O U D S O P G A V E

#ZieOns

Deze jonge generatie heeft, meer dan generaties voor hen, te maken met grote onzekerheden op de arbeidsmarkt en over hun financiële toekomst. Je moet voor een beetje woning twee inkomens hebben, al is het maar de vraag of jij met je onzekere contract in aanmerking komt voor de eisen van een particuliere huurwoning of een hypotheek. Door het geloof in de 'maakbaarheid' van je eigen succes lijkt het alsof het een persoonlijk falen is wanneer het jou niet lukt. Bijvoorbeeld wanneer jij die vaste baan niet bemachtigt, of als jij akkoord moet gaan met een leer-werk-constructie om 'ervaring' op te doen, terwijl je je diploma al op zak hebt. Wanneer je jezelf verder wilt ontwikkelen, maar de kans niet krijgt door dat flexcontract.

Wij, de jonge generatie, staan op

FNV Young & United vindt het geen falen van ons als jonge generatie, want wij hebben de kennis, kunde en motivatie om er alles uit te halen wat erin zit. Maar dan moeten wij wel de kans krijgen om een goede toekomst op te bouwen. Wij roepen politiek en werkgevers op om te zorgen voor een arbeidsmarkt waarin wij gelijke kansen hebben, zekerheid van een vast inkomen waarmee we kunnen wonen en leven en ruimte voor persoonlijke en professionele groei. En wat ons betreft is groen de norm. Duurzaamheid moet niet alleen een modewoord zijn, bedrijven, organisaties en werkgevers moeten zich er actief voor inzetten.

Hoe gaat het verder?

Straks zijn er meer pensionado's dan werkenden. Lagere salarissen dan woonlasten. Moeten we doorgaan? Overuren, flutcontracten, arbeidsmarktdiscriminatie. Kom op het is 2021. Die tijd is geweest! Er is werk aan de winkel.

\$UN

Het is tijd voor een nieuw geluid en nieuwe oplossingen. Die oplossingen maak je samen met de mensen waar je over praat. Betrek jonge mensen actief bij het bedenken van nieuwe oplossingen en creëer een nieuw paradigma, dat van de toekomst. Dus ga in gesprek:

- met studenten over het afschaffen van het leenstelsel en onder welke voorwaarden dat kan (dus blijf af van die onderwijsbegroting en zorg voor compensatie van de pech-generatie);
- met jonge mensen over de oplossingen voor meer inkomenszekerheid en een eerlijke woningmarkt;
- over hoe het groener kan en hoe we de vervuiler de rekening laten betalen, over hoe we arbeidsmarktdiscriminatie uitbannen;
- over de vierdaagse werkweek en een betere balans tussen werk en de andere dingen die je met je leven wilt doen;
- over ontwikkeling en groei in je persoonlijke en professionele leven en wie daarvoor de rekening moet betalen.

Een spandoek van jonge mensen / van verandering

FNV Young & United heeft samen met jonge mensen een spandoek gemaakt. Dat spandoek kun je lezen en luisteren op www.youngandunited.nl. Luister daar naar de verhalen van de jonge generatie en #ZieOns. Pak de handschoen op en ga aan de slag. Er is werk aan de winkel!

Young & United

www.youngandunited.nl/contact#/

FNV YOUNG
& UNITED

I N H O U D S O P G A V E

Klimaatrechtvaardigheid voor iedereen: maak Nederland klimaatneutraal in 2025

Het IPCC-rapport van 2021 vertelt een afschrikwekkend verhaal met een duidelijke conclusie: klimaatneutraal in 2050 is een doodvonnis voor miljoenen mensen, waarvan de meesten in het mondiale zuiden leven. Dat betekent dat juist die mensen die het minst hebben bijgedragen aan de klimaat- en ecologische crisis, het hardst worden geraakt. Zij verliezen hun leefomgeving, leefwijzen en levens door westers kapitalisme. **Extinction Rebellion** eist klimaatrechtvaardigheid voor iedereen. Nederland moet klimaatneutraal zijn in 2025 om verdere klimaatchaos en diep onrecht te voorkomen.

De politiek heeft ons, inwoners van Nederland, teleurgesteld. Wij hebben gestemd, petitie getekend en meegelopen in demonstraties. Wij hebben de wetenschap aan onze kant. Wij zijn het, waar de politiek om moet gaan! Toch blijkt keer op keer dat de lobby van de fossiele industrie sterker is dan de belangen van gewone mensen. De politiek verschuilt zich achter polderen, pappen en nathouden, waardoor klimaatverandering is uitgegroeid tot een klimaatcrisis.

Na jaren falend klimaatbeleid wacht Extinction Rebellion niet langer. De crisis is nu. Wij nemen het heft in eigen hand. Met massale burgerlijke ongehoorzaamheid stellen wij eisen aan de overheid. Wij verstoren het publieke leven, zodat we eindelijk worden gehoord. Extinction Rebellion eist dat de politiek eerlijk is over de klimaatcrisis en de ecologische ramp die ons voortbestaan bedreigen, dat zij doet wat nodig is om biodiversiteitsverlies te stoppen en de uitstoot van broeikasgassen terug te brengen naar netto nul in 2025, en dat zij burgers laat beslissen over een rechtvaardige transitie door middel van een burgerberaad.

Hoewel linkse en progressieve partijen de ernst van de klimaat- en ecologische crisis benoemen, gaan zij mee in het rechtse frame dat klimaatneutraal in 2050 afdoende is. Een dodelijke fout! Extinction Rebellion erkent dat verandering lastig is in een land waar rechtse partijen de boventoon voeren. Toch mag dat nooit een reden zijn om rechts naar de mond te praten. Wie het meest recente IPCC-rapport leest, weet dat het Parijs-akkoord failliet is: klimaatneutraal in 2050 verhit de aarde met veel meer dan 1,5 graad.

extinction rebelli

Het is tijd om de waarheid te vertellen. Radicaal en nietsontziend. Het is tijd om te hameren op netto nul in 2025. Iedere dag opnieuw. Het is tijd om burgers te laten beslissen door middel van een burgerberaad. Verregaand en bindend. Het is tijd om ervoor te zorgen dat iedereen in Nederland begrijpt wat klimaatrechtvaardigheid is, tijd om zij aan zij te staan en de noodtoestand waarin wij ons bevinden het hoofd te bieden. Het is tijd dat linkse en progressieve partijen deze taken serieus nemen.

Extinction Rebellion is haar geloof in de politiek verloren, maar zij weet ook dat de politiek haar nodig heeft. Onze acties vallen op. Zij maken de klimaatcrisis onderwerp van het publieke debat en zorgen dat de urgentie gevoeld wordt. Politici kunnen dat effect versterken. Het recept daarvoor is simpel: wees eerlijk, doe wat nodig is en laat burgers beslissen. Jongeren hebben laten zien dat zij dat begrijpen. Nu politici nog.

Juno Blaauw en Eva Rovers,

Extinction Rebellion

info@extinctionrebellion.nl

I N H O U D S O P G A V E

In recht op huisvesting kun je niet wonen

De **Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)** maakt zich sterk voor goede, betaalbare rechtsbijstand voor iedereen. Om dit te bereiken stelt zij zich teweer tegen drempels die deze toegang belemmeren en maakt zij zich sterk voor een optimaal functionerend stelsel van gefinancierde rechtsbijstand, waarbij een fatsoenlijke vergoeding gegarandeerd is voor advocaten die (deels) werken op basis van gefinancierde rechtsbijstand.

De kloof tussen arm en rijk betekent vooral een verschil in kwantiteit en kwaliteit van toegang tot wezenlijke behoeften van mensen om te leven. Wat betreft de toegang tot onderwijs, (jeugd)zorg, arbeid(svoorwaarden) en huisvesting is de kloof dusdanig groot dat die ongelijkheid vanuit een mensenrechtenperspectief steeds vaker schuurt.

Rechten op passend onderwijs, op tijdige jeugdhulp, op een eerlijk arbeidscontract, op adequate en duurzame huisvesting, op een gezond leefklimaat — die rechten staan allemaal in onze wet- en regelgeving, maar blijken in de praktijk juist voor gewone mensen moeilijk afdwingbaar.

Dat komt mede doordat de wetgever de goede bedoelingen, zoals het recht op tijdige jeugdhulp, weliswaar opneemt in de wet, maar géén sancties in de wetten neerlegt op het eigen verzuim die wetten na te komen. Burgers hebben dan wel rechten, maar geen eenvoudige mogelijkheden die rechten te effectueren. Dit staat in schril contrast met de verregaande handhaving richting burgers van die wet- en regelgeving. Het zogenaamde fraudebeleid is door 'efficiënte' wet- en regelgeving zodanig dicht getikt dat de menselijke maat is komen te ontbreken en correctie op foutieve interne beslissingen zich niet meer laat corrigeren.

De burgers die vervolgens rechtsbescherming zoeken, zijn de afgelopen jaren 'ontmoedigd' om middels een sociaal advocaat hun rechten te effectueren bij de rechter. Het is zelfs beleid, na een decennium van bezuinigen op het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand, om het aantal rechtszaken fors terug te brengen. De drempels die de Minister van Rechtsbescherming heeft opgeworpen, zoals de steeds hogere eigen bijdragen die burgers moeten betalen voor rechtsbijstand, de zeer beperkte eerstelijns-rechtshulpvoorzieningen en de uitsluiting van gespecialiseerde rechtshulp in een vroegtijdig stadium op vele rechtsterreinen, moeten worden verlaagd. Het echte probleem van de vraag naar rechtsbescherming is het handelen of nalaten van de overheid zelf!

Burgers staan vaak met lege handen in een geschil met de overheid of als zij vragen aan de overheid om bescherming tegen oneerlijke behandeling van hun werkgever, privacyschendingen van grote techbedrijven et cetera. Het tast het vertrouwen van burgers in de overheid aan. Neem alleen wetten aan als je die ook kunt waarmaken, althans draag hiervoor een afdwingbare verantwoordelijkheid. Gelijke en eerlijke toegang tot onderwijs, arbeid, zorg en op bescherming van de overheid begint bij het einde: de daadwerkelijke afdwingbaarheid van rechten. Die overheidstaak dient te worden gerenoveerd op drie fronten:

- Aan de voorkant, bij het wetgevingsproces: afdwingbare rechten middels concrete sancties op niet-nakoming.
- In het middenstuk, de uitvoering: meer oog en mogelijkheden voor de menselijke maat in besluiten (uitbreiding discretionaire bevoegdheden) en adequate eerstelijns rechtshulp waarbij ook de expertise van de sociaal advocaat moet kunnen worden ingeschakeld.
- Bij het sluitstuk, de toegang tot recht: een laagdrempeliger toegang tot rechtsbijstand en hulp van een advocaat bij een noodzakelijke gang naar de rechter.

Iedereen zou moeten kunnen wonen in het huis van het recht! Alleen dan ben je een overheid van de burgers voor de burgers.

Reinier Feiner,
advocaat en voorzitter VSAN

info@vsanadvocaten.nl

I N H O U D S O P G A V E

Tijd voor tegenmacht in de wijken

Het vraagstuk hoe we in Nederland tegenmacht beter organiseren kwam het afgelopen jaar sterk naar voren in politiek Den Haag. Natuurlijk bekijkt de **Woonbond** een dergelijke vraag vanuit de rol van huurders en woningzoekenden. Een belangrijk onderwerp, zeker gezien de massale acties in Amsterdam en Rotterdam.

Want huurders hebben veel te weinig te zeggen over het beleid van verhuurders. En in de verbeterde positie die huurders hebben in het overleg met de gemeente en de verhuurder (via de prestatieafspraken), moeten nog een paar praktische stappen worden gezet om deze helemaal tot zijn recht te laten komen. De aankomende energietransitie en grootschalige plannen voor renovatie, sloop en nieuwbouw maken de noodzaak voor echte inspraak nog veel dringender. Er wordt nu te vaak over wijkbewoners besloten, in plaats van met hen. Daarom noemen wij vier punten om de zeggenschap van huurders over hun huis, wijk, dorp of stad, te verbeteren.

1 Geef huurders het recht op voldoende middelen om zich te organiseren

Sinds de jaren negentig hebben corporaties een enorme schaalvergroting door gemaakt. Daardoor spreken vrijwilligers van huurdersorganisaties mee over steeds complexere situaties, met professionals van corporaties en gemeenten. Voor een vrijwilligersorganisatie is dit moeilijk bij te benen.

De rechten op budget voor de inhuur van professionele hulp, advies of scholing zijn in de huidige Overlegwet onvoldoende gewaarborgd. De huurdersorganisatie dient een plan in, en de verhuurder kijkt welk budget (geld van de huurders) hij vrijgeeft. Dit zorgt automatisch voor een grote afhankelijkheid.

Bewonerscommissies hebben al helemaal geen recht op vergoedingen.

Geef huurdersorganisaties en bewonerscommissies een wettelijk recht op budget in verhouding tot het aantal woningen in kwestie. Dat garandeert een onafhankelijke positie en zorgt voor een kwaliteitsimpuls. Ook in de commerciële huursector, waar op dit moment veel te weinig huurdersorganisaties actief zijn, moet dit goed geregeld worden.

woonbond

2 Van advies naar inspraak

Volgens de Overlegwet hebben huurdersorganisaties in veel situaties het recht om te adviseren. Geef ze ook instemmingsrecht. Te vaak legt een verhuurder een advies van huurders naast zich neer. Zo heeft de leefwereld van huurders, waar 800.000 huishoudens de huur niet kunnen betalen, te weinig te zeggen over het beleid van de verhuurders.

3 Zeggenschap in de wijk

Zeggenschap in wijken wordt alleen maar belangrijker. Door de energietransitie gaan hele wijken op de schop. Woningen worden gerenoveerd of er wordt gekozen voor sloop in combinatie met nieuwbouw. Geef bewonerscommissie een positie in dit proces. Dit wordt de grootste operatie van deze eeuw. Die kan alleen slagen met draagvlak én dus met echte zeggenschap.

Vaak wordt er bij wijkvernieuwing gekozen voor sloop of nieuwbouw. Er zijn twee routes voor sloop en nieuwbouw. Een mét en een zonder inspraak. Met inspraak (70% moet instemmen) is de route met behoud van huurcontract. Bewoners keren dan terug in de nieuwe wijk.

Zonder behoud van contract, betekent ook dat er geen inspraak is. Alleen een gang naar de rechter houdt huisuitzetting dan tegen. Het is een slechte zaak dat de route waarbij gemeenten zeggen: 'We hebben plannen met de wijk, en daar pas jij niet in' over de hoofden van bewoners kan worden gemaakt. Sluit de deur voor gemakkelijk contractontbinding bij sloop nieuwbouw. Zorg dat hier ook 70% van de bewoners met de plannen moet instemmen.

4 Moderniseer het recht om verduurzamende maatregelen af te dwingen bij de verhuurder

Als huurder kun je nu via de rechter bepaalde maatregelen afdwingen, als een verhuurder echt niet in beweging komt. Nu kun je daarmee hr-ketels met rendement uit de jaren tachtig regelen. Zonnepanelen vallen buiten de maatregelen. Deze wet moet worden gemoderniseerd naar de standaarden van nu, met het oog op energie-neutrale concepten.

Woonbond

info@woonbond.nl

Een integrale visie op mensen met een beperking of chronische aandoening is levensbepalend

ieder(in) Vijf jaar VN-verdrag Handicap in Nederland: een lustrum met twee gezichten. Aan de ene kant is er vijf jaar lang, met goede wil, gewerkt aan het verbeteren van de positie van mensen met een beperking of chronische aandoening. Aan de andere kant is er de weerbarstige dagelijkse praktijk van mensen met een beperking, voor wie op alle levensgebieden nog zoveel werk te doen is. Mensen met een beperking of chronische aandoening worden bij het maken en uitvoeren van beleid nog steeds over het hoofd gezien, ondanks dit door Nederland ondertekende mensenrechtenverdrag. De overheid heeft geen antwoord op de meer complexe, meervoudige hulpvragen en er is weinig ruimte voor maatwerk. Hierdoor lopen mensen vast op de veelheid aan beleidsmatige hokjes waarin hun leven is ingedeeld.

Sinds de decentralisaties zijn miljoenen ouderen en mensen met een beperking of chronische aandoening voor hun zorg, ondersteuning en participatie aangewezen op het complexe geheel van gemeenten, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en tal van andere uitvoerende organisaties. Dat pakt voor een substantieel deel van hen slecht uit. Door het uitblijven van passende zorg en ondersteuning neemt de zorgzwaarte toe, stijgen zorgkosten en komt participatie onder druk te staan. In onze brede achterban is sinds 2015 het aantal crisis-plaatsingen, dak- en thuislozen, personen met verward gedrag, thuiszitters, zorgmijders, vrijstellingen uit onderwijs en zieke en overbelaste mantelzorgers, sterk toegenomen.

De drie grootste voorspellers van escalatie zijn gebrek aan zicht op de vraag áchter de vraag, gebrek aan erkenning van de impact van een aandoening of beperking en structurele overvraging van mensen en hun naasten. Wij zien dat het versnipperd en níet integraal kijken naar de zorg- en levensvraagstukken van mensen ook één van de grootste veroorzakers is van de stijgende zorgkosten.

ieder

Ieder(in) | W

Willen we de zorgkosten beheersbaar houden en echt recht doen aan het VN-verdrag Handicap, dan moeten we de zorg- en maatschappelijke vraagstukken van mensen met een beperking of chronische aandoening in samenhang gaan bekijken. Zij lopen op alle levensgebieden tegen extra drempels aan. Drempels bij de toegang tot zorg, tot vervoer, tot gebouwen, tot onderwijs, tot arbeid, tot het verkrijgen van een toereikend inkomen of een passende woning. Uit onderzoek blijkt keer op keer dat mensen met een beperking of chronische aandoening forse achterstanden hebben ten opzichte van mensen zonder.

Landelijke en lokale politici kunnen de komende jaren deze obstakels helpen wegnemen. Zij kunnen, door integraal naar de zorg- en maatschappelijke vragen van mensen met een beperking of chronische aandoening te kijken, het verschil maken tussen uitsluiting en volwaardig meedoen. Effectieve preventie vraagt om breder te kijken dan naar de zorg alleen. Meedoen in de maatschappij is een bewezen, effectief werkend 'medicijn'. Het verrichten van werk, het volgen van onderwijs, het hebben van bestaanszekerheid en erbij horen, hebben een remmend effect op de behoefte aan zorg.

Daarom luidt onze hartenkreet aan de (gehele) politiek: Bekijk de zorg- en levensvraagstukken van mensen met een beperking of chronische aandoening in samenhang. Ontwikkel een integrale visie op de zorg, ondersteuning én maatschappelijke participatie van mensen met een beperking of chronische aandoening. Laat toegankelijkheid en 'design for all' deel uitmaken van een dergelijke visie en ontwikkel beleid stelselmatig met de mensen over wie het gaat en hun vertegenwoordigers.

Illya Soffer,
directeur Ieder(in)

info@iederin.nl

Cultuur heeft niets met (links) hobbyisme te maken

De schadelijkste *spin* die de kunsten in Nederland heeft moeten verduren is de karakterisering als linkse hobby. Wij roepen u op om onze sector met hand en tand te verdedigen tegen die oh-zo courante, bijna-komische suggestie. Daarbij zijn er twee archetypes aan te wijzen om u door te laten leiden: de professional en het publiek.

Het publiek is elke Nederlander. Op een manier is elke stemmer een liefhebber. Het gehele electoraat is een kijker, een bezoeker. Het is een democratisch recht dat het gesubsidieerde cultuuraanbod toegankelijk is en aansprekend voor heel Nederland. Geraakt worden door muziek, stilvallen door schoonheid, aan het denken gezet worden door ambacht — dat heeft niks met links te maken.

De professional zorgt voor dat culturele aanbod en heeft daarbij altijd het publiek in het vizier. Voor een toegankelijk en urgent cultuuraanbod is het van belang dat de professional kan bestaan in een volwassen, duurzaam raamwerk. De kunstprofessional is noodgedwongen een beleidstijger geworden. In het huidige klimaat overleeft zij anders niet.

Wij roepen u op om met deze professionals in gesprek te gaan. Laat u door hen informeren en inspireren voor u uw visie op het kunstenbeleid bepaalt. Daar zit de kennis, de ervaring en het vuur. Zij kunnen vanuit de praktijk zien wat er concreet nodig is. Vertrouw erop dat de professionals het systeem kunnen doorzien, versimpelen en klaarstomen voor de toekomst. Dat heeft niks met hobbyisme te maken. In dit neoliberale, hoog-kapitalistische systeem hebben we ons laten verleiden tot de overtuiging dat kunst slechts surplus is. Leuk voor erbij. Een luxeartikel waarvan de belangrijkste toegevoegde waarde niet in geld uit te drukken is.

M AANVANG!

Maar wat bleef er van ons over toen we ons genoodzaakt zagen thuis te blijven? De ervaring van kijken, van het zijn van publiek, van het ervaren, ergens bij mogen — die ervaringen zijn een essentie van het bestaan. Kunst is het toetje niet, maar het fundament waar de cultuur op kan rusten. Het spreekt de essentie van de menselijke behoefte aan.

Onze oproep aan u: zorg voor een ander discours. Strijd voor de professionals en het publiek. Zij hebben u nodig.

Aanvang! is een initiatief voor discussie, informatie en draagvlak over de podiumkunstensector in Nederland.

platformaanvang@gmail.com

I N H O U D S O P G A V E